

незручних та болісних. Творчо і епатажно підходити до проблем зараз є поширеною практикою і будь-яка критика сприймається позитивно, бо викликає реакцію і надає темі ще більшого зросту. Але на нашу думку, як показує досвід, зловживати цим все-таки не варто.

Література:

1. Drucker, Johanna. *The Century on Artists' Books/* New York, 2nd edn, 2004/ P. 335–356/
2. Mitchell, W. J. T. *Picture Theory: Essays on Verbal and Visual Representation*, Chicago, IL, 1994. P. 95–116.
3. Shabout, Nada/ *Presenting Iraqi visual culture*, in Nada Shabout, ed. *Contemporary Iraqi Book Art* Denton, TX, 2007. P. 17.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-44>

BASICS OF SYNTHESIS OF ART OF UKRAINE IN 2022–2023

ОСНОВИ СИНТЕЗУ МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ У 2022–2023 РОКАХ

Prokopovych T. A. Прокопович Т. А.

*Candidate of Psychological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Fine Arts
Lesya Ukrainka Volyn
National University
Lutsk, Ukraine*

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри образотворчого
мистецтва
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

В останні кілька років, а особливо в час військової агресії росії, в Україні відбулися радикальні трансформації мистецтва та культурної суб'єктності. Питання про місце та подальший розвиток мистецтва в сучасному українському суспільстві стало доволі вагомим, так як, саме мистецтво, стає все більш актуальним у нових соціально-економічних та геополітичних умовах. Різноманітні глобальні проблеми в суспільстві стали висвітлюватись крізь призму мистецтва, тому ця проблематика взаємин потребує системного вивчення та дослідження соціально-критичного мистецтва його інноваційного розвитку в Україні.

Найпомітніші риси досліджень у галузі сучасного мистецтва явно чи неявно залежать від розуміння домену мистецтва як континуум, у якому відбуваються незаплановані події, реалізуються непередбачені художні

поєднання та перетворення. Мистецтво формується як мова, через яку відбувається звернення до суспільства, заклики, протести. Українське мистецтво 2022-2023 років розкриває тему війни через поєднання різних технік і стилів, багатьох складних форм, у яких переплітаються ідентичності живопису, графіки, скульптури та перформансу. У цій метаморфозі проявляється особлива систематизація сучасного мистецтва, вивчення якого розкриває як історичне підґрунтя так і сучасні реалії.

У 2022-2023 роках, в українському мистецтві, поряд із традиційними напрямками популярними в Європі, виникає напрям військової тематики. Митці відтворюють її як складний життєвий художній образ, що розкриває з одного боку, всі цінності української нації, людяності, та розвиненого суспільства, а з іншого боку – жахи війни [1].

Не зважаючи на війну, Україна продовжує побудувати нову сучасну культуру. Нові різноманітні напрямки в образотворчому мистецтві стають не тимчасовим епізодом, а інформаційним зверненням до європейського суспільства. Таке мистецьке звернення не потребує знання мови, традицій, вміння читати, чи якихось інших потреб або ж художніх вподобань. Народження нової художньої системи постає як явище мистецького заклику який проникає в підсвідомість людини створюючи відгосок та емоційну реакцію на події війни.

Розкриття подій, що відбуваються в Україні, сприйняття та переживання художника, сублімація на полотні постає щоразу в різних формах: абстрактний експресіонізм, графіті, сюрреалізм, поп-арт, мистецтво інсталяції, перформанс, та інше. Відгосок відбувається не лише в українських художників, а і митців інших європейських країн [3].

В останні десятиліття 21 ст., у житті самого мистецтва панувало різноманіття стилів та напрямків, розпуста і депресія у сюжетах, митці ніби відчували нестачу об'єднання соціальних та естетичних ідеалів. Натомість першочергово мав актуальність епатаж, та відверті комерційні інтереси. Наразі ж виникло не приховане іноді несвідоме, прагнення розкриття тематики війни, ідеалізація цілісності світогляду і творчості.

Сучасні українські митці черпають натхнення в «гострих соціальних подіях» трагедіях, тяжіють до відродження класичної чи національної, культурної самобутності, тоді як Європейське мистецтво 21 століття базувалося на багатьох інших джерелах. На думку деяких сучасних мистецтвознавців, мистецтво 21 століття почалося і наразі формується на основі пародіюванням на всі попередні епохи і викидається в самоповторах і копіюванні [2]. В мистецтві це породжує відчуття нестійкості, відсутності естетичних цінностей, пов'язаних з розкриттям ідеї розвитку суспільства і віри в можливість його швидкого і довільного перетворення, в тому числі за допомогою засобів мистецтва. В певному

прошарку суспільства мистецтво почало сприйматись як таке, що деградує.

Варто зазначити, що існує спільне і водночас суттєві відмінності в культурно-історичних обставинах 20 ст і сучасних роках. Сто років тому, в Європі, був сплеск творчості напередодні революційних глобальних змін, передчуття початку якоїсь невідомої « нової ери ». Наразі в Україні, підчас російської агресії є сплеск відродження ідентичності і культури. В той час і зараз мали великий вплив різні фактори на формування курсу мистецтва. Це стосується надзвичайного підйому « цивілізаційних технологій », створення і розвиток нових способів масової комунікації, таких як радіо, кіно, телебачення, багатоколірний друк, супутниковий і зв'язок, світові бази наукових і мистецьких даних, інтернет, штучний інтелект та інші колись невідомі засоби комунікації. Все це дозволяє швидко висвітлювати раніше закриті культурні сфери, події, заходи в єдиний світовий мистецький інформаційний простір.

На зміну культурі минулого століття в 21 столітті приходять візуальна культура, яка оперує переважно візуальними образами і транслятором якої може бути будь який митець, який створює мистецькій твір і розкриває його в мистецькому просторі інтернету. Цей напрямок, характеризується явищами нестабільності, що цінує не самі форми, а їх динамізм і мінливість та емоційний відгук.

Наразі ж в Україні особливе місце в мистецтві стали займати естетичні принципи, коли головним є привертання уваги до певної проблематики. Це можна знайти в творчому здобутку художників сучасності, які свій задум розкривають через найнеймовірніший монтаж експериментів мистецтва та антимистецтва, змішуючи все з усім. Митцям важливо винайти якийсь оригінальний спосіб чи хоча б просту техніку форми, щоб використовуючи її, завоювати увагу на світовому арт-ринку, такий синтез інновацій в сучасному мистецтві впливає на формування нових світоглядних позицій.

Література:

1. Лисун Т., Балашова О. Про мистецтво війни в Україні. URL: <https://mitem.ua/pro-mystetstvo-vijny-v-ukraini/> (дата звернення: 03.05.2023).

2. Протас М., Лоссовський Є. Аспекти сучасної культурно-мистецької практики у просторі міждисциплінарних природничо-наукових досліджень. *Сучасне мистецтво*. Вип. 1. Київ, 2004. С. 97-116.

3. Формула британця. Яке послання українцям зашифрував Бенксі у графіті в Києві та Бородянці. URL: <https://focus.ua/uk/culture/537713-sem-graffiti-benksi-v-ukraine-kakoe-poslanie-zashifroval-hudozhnik> (дата звернення: 03.05.2023).